

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetsége

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor

A Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetségének elnöke

Felelős kiadó: Farkashalmi Gyula

Szerkesztő: Dr. Körner György főtktár

Kiadóhivatal

Budapest XIV., Május 1 út 47.

Telefon: 224-223

XXXIV. évfolyam

1973. szeptember

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Csökkentlátók Országos Szövetségének kiadványa

Főszerkesztő: dr. Vas Tibor elnök
Felelős kiadó: Farkashalmi Gyula
Szerkesztő: dr. Körner György
Kiadóhivatal: Budapest, XI. Május 1. ut 47.
Telefon: 224-223
426-185

T a r t a l o m j e g y z é k

	oldal
Jobbágy Károly: Szentendrei hajnal júniusban	2
Bel- és külpolitika	2
Elnökségi ülés	5
Vidéki hireink	6
Ambrus Sándor: Uton	7
dr. Komáromy István: Ujabb hír a gyögmasszörőkről	9
dr. Bódi István: Bucsú Berindán Lászlótól	10
dr. Lányi György: Az izlandi tőkehalháború	11
Faludi Erzsébet: Rádiószemle	12
Nők részére	
A lábápolásról	13
Zenei rovat	
Barna Zoltán: Emlékezés Otto Klempererre	14
Ifjúsági rovat	
Kedves tanuló ifjúság!	15
Horváth Mária és Varga Katalin: Egy sikeres pálya végén	16
Fejtörő	16
Sportrovat	
Lengyel sakkozók Budapesten	16
Októberi turanaptár	17
Közlemények	17

Szentendrei hajnal júniusban
/Irta: Jobbágy Károly/

Micsoda rövid éjszaka!

Kilencre lassacskán sötét lett,
az öntözött kert illata
szememre ült altatni végleg.

Csönd volt, csak néhány távoli
motor sirdogált kapaszkodva,
Altatósátort így borít
itt rám az éj. - Kapj hát karodba!

De háromkor felriadok
egy tündéri város zajára.
Dereng már, minden látható,
a tájon csak lágý, enyhe pára.

Ám ez a szédült csattogás,
vadgalambugás, rigópárbaj,
akár egy vasutállomás
érkezők izgatott zajával.

Mozdonyok mély gózkürtjei
- a kutyák adnak jelt egymásnak -
messzebb pár kakas kanyarit
hangból egy cifrát, rögtön rákap.

Más is és csupa izgalom
e máskor oly csöndes világom.
Felkönyökölve hallgatom,
és nem jön már szememre álom.

Átragad rám is ez a friss
csupa zengés és csupa élet,
párnasiromból kihajít,
kürtszó zeng - Itt a végítélet!

KÉT ÓRÁVAL KÉSŐBB

Hirtelen minden zaj elül.
- Ki adott jelt az ösztönöknek? -
A Nap tűz-igájába dül,
valahol autók dübörögnek.

- . -

Bel- és külpolitika.

Az Északamerikai Egyesült Államok aug. 15-én a kongresszus határozata értelmében kénytelen volt abbahagyni Kambodzsa bombázását. A B 52-es repülőgépek azonban egyelőre Thaiföldön maradtak, sőt szárazföldi haderő is maradt ebben az országban. A kambodzsai Amerika-barát kormányt egyelőre más módon támogatja az USA, általános azonban a vélemény, hogy a légi támogatás megszüntetése maga után vonja ennek a rendszernek a bukását, és így Indokina ezen államában is valamiféle kompromisszumos megállapodás fog létrejönni.

A vietnámi fegyverszünetet ellenőrző bizottságból Kanada kilépett és helyét mind a 4 érdekelt fél beleegyezésével Irán foglalja el. Reméljük, hogy a bizottság kiegészülése után hatékonyabb munkát fog tudni folytatni. A Thieu rendszer ugyanis szinte megszámlálhatatlan esetben sérti meg a fegyverszünetet és akadályozza a fegyverszünetben vállalt kötelezettségei teljesítését. A fegyverszünet azonban mégis lehetővé tette, hogy Észak Vietnámban meginduljon az építő munka, helyreállítják az üzemeket, dolgoznak a mezőkön és ebben a békés munkában a Vietnámi Demokratikus Köztársaság ugyan úgy élvezzi a szocialista államok támogatását, mint korábban a háboru időszakában.

India és Pakisztán között is létrejött a megállapodás, amely az 1971-es háboru hadifoglyainak, illetve különböző területen maradt népcsoportjainak cseréjére vonatkozik. Néhány függő kérdés még maradt ebben a megállapodásban, de remélhetőleg rövidesen ez is rendeződik és így végre helyreáll a normális kapcsolat Pakisztán, India és a Bangla Desh-i Köztársaság között. Természetesen ez is hozzájárul ennek a térségnek a békéjéhez.

A Kínai Népköztársaság Kommunista Pártja augusztus utolsó napjaiban kongresszust tartott. Ezen megválasztotta az új központi bizottságot. A kongresszusról csak igen kevés hír szivárgott ki, annyit tudni lehet, hogy a kongresszus megbélyegezte Lim-Piao-t és csoportját és újból Mao-Ce-Tung-ot választotta a párt elnökévé és felesége is a legfelsőbb vezetés tagja lett. A kongresszus alaphangja szovjetellenesség volt.

Rendkívül bonyolult és válságos a helyzet Chilében, ahol Allende kormánya igyekszik mindent elkövetni, hogy a polgárháborút elkerülje és a politikai és gazdasági élet terén a normális viszonyokat helyreállítsa. A szélső jobboldal azonban nemcsak gazdasági zűrzavart akar teremteni, hanem nyíltan polgárháborúra tör. Az alkotmány értelmében a parlament csak 2/3-os többséggel bukathatná meg Allende kormányát. Az ellenzék viszont csak egyszeri többséggel rendelkezik, így az alkotmányos út számára nem lehetséges, ezért próbálkozik a polgárháboru szításával. Chile dolgozó népe azonban támogatja törvényes kormányát. A hadsereg is az alkotmányos kormányt védi és így reméljük, hogy Allende erélyes rendelkezései végül helyreállítják a rendet.

Argentínában Peron elvállalta az elnökjelöltséget és így emberi számítás szerint a szeptember második felében tartandó választáson őt fogják elnöknek megválasztani. Természetesen az lesz a döntő, hogy megválasztása után milyen utat fog választani. Egyrészt Latin Amerika több államában különösen a kubai példa hatására erjedés indult meg, törekvés az USA-tól való függés lazítására, esetleg teljes felszámolására, másrészt az USA monopolistái igyekeznek hatalmukat továbbra is biztosítani ezen a területen.

Algírban szeptember első napjaiban az el nem kötelezett országok küldöttei tartottak értekezletet. Számukra egyre világosabb, hogy fejlődésüket csak közös összefogással és az imperialista hatalmaktól való függés csökkentésével tudják elérni. Allende a belső nehéz helyzetre való tekintettel lemondta az értekezleten való részvételét, bár magát is ezekhez az országokhoz sorolja.

Kurt Waldheim, az ENSZ főtitkára Közel-Keleten ténymegállapító körutat tesz. Tisztában van azzal, hogy a válság megoldása igen bonyolult, de azt reméli, hogy személyes tárgyalásai után világosabban fogja látni a helyzetet és talán fog tudni keresni valami megoldást.

Genfben értekezletet tartott az európai együttműködési és biztonsági konferencián résztvevő 35 állam. Helsinkiben háromszakaszos menetben állapodtak meg. Az első szakasz Helsinkiben volt, Genfben megtartották a második szakasz bevezető koordinációs tanácskozását, amelyen meg-

egyeztek, hogy szept. 18-án megkezdik az érdemi munkát. Ez minden esetre örvendetes jelenség és ez a Szovjetunió és a szocialista államok következetes békepolitikájának az eredménye.

Amikor ezt a pozitív jelenséget értékeljük, észre kell vennünk, hogy Nyugatnémetországban a revansista erők még mindig igyekeznek gátat vetni a pozitív fejlődésnek és különböző mesterkedésekkel igyekeznek akadályozni a Brandt kormány reális külpolitikáját.

Libia és Egyiptom között a két ország egyesítése tárgyában bizonyos kompromisszum jött létre, amely az egyiptomi állásponthoz áll közelebb és a szakaszos megoldást választotta. Kétségtelen, hogy a két állam egyesülése körüli problémák fennforgásában szerepet játszik az izraeli agresszió és az a körülmény, hogy ennek következtében ezen a területen továbbra is fennáll a veszélyes góc.

Ciprus szigetén is újból zavargások vannak, mert Makariosz görög ellenzéke a fasiszta Görögországgal való egyesítést követeli, ami viszont Ciprust a NATO rendszerébe kapcsolná be. Makariosz viszont védi a sziget semlegességét.

A szocialista államok miniszterelnökei külön-külön tárgyaltak Koszigin elvtárral, a Szovjetunió miniszterelnökével. E tárgyalások vezérfonalát a Krimi megegyezés szolgáltatta és ennek alapján vázolták fel kétoldaluan a tervezés további közös feladatait. Így természetesen Fock Jenő elvtárs is ilyen értelemben tárgyalt Koszigin elvtárral. A Magyar Minisztertanács megtárgyalta az 1973. első félévének eredményeit és a várható további lehetőségeket. Megállapította, hogy az I. félév igen pozitív volt és biztató alapot szolgáltat arra, hogy az 1973. évi tervet nemcsak teljesíteni fogjuk, hanem bizonyos területeken túl is teljesítjük. Különösen pozitívan értékelte export tevékenységünket, amely jelentősen emelkedett, ugyanakkor az import növekedésének üteme lassabb volt. Jók a mezőgazdasági terméskilátások is, csupán a zöltség, a gyümölcs és a sertéshus területén mutatkozik bizonyos lemaradás.

A Világ Békatanács vezetősége elhatározta, hogy Moszkvában f.év októberében a világbéke mozgalom kongresszust tart. Ennek előkészítése folyik Magyarországon, ahol a megyei és a fővárosi békemozgalom tartja meg értekezleteit, megválasztja a küldötteket az országos békekongresszusra, amelyre szeptember végén kerül sor. Ez a kongresszus fogja megválasztani azokat a küldötteket, akik Moszkvában fogják a magyar békemozgalmat képviselni és fogadja el azokat a határozatokat, amelyeket a magyar küldöttek fognak előterjeszteni. A lezajlott megyei értekezletek mutatják, hogy Magyarországon a békemozgalom igen aktív, számos jó javaslat hangzik el, amelyeket majd az országos békekongresszus rögzíthet. Az az aktivitás, amely ezeken az értekezleteken tapasztalható, világosan mutatja, hogy dolgozó népünk felismeri a mai nemzetközi helyzetben is a békemozgalom jelentőségét. Világos, hogy a nemzetközi téren tapasztalható enyhülés és a két rendszer békés egymás mellett élésének egyre szélesebb körben való érvényesülése nem csökkenti, hanem fokozza a világbéke mozgalom szerepét. Kétségtelen ugyanis, hogy az imperializmus nem nyugszik bele abba, hogy bizonyos pozíciókat veszített, igyekszik az enyhülés fellazítására és saját ideológiájának terjesztésére felhasználni. A világbéke mozgalom éppen abban segít, hogy széles rétegek között végez felvilágosító munkát és ezzel hozzájárul ahhoz, hogy az imperializmus megtévesztő, fellazító tevékenysége kudarcba fulladjon. Megállapíthatjuk, hogy a nemzetközi élet mozgásának fő iránya ugyan a pozitív tendencia, de a nemzetközi élet épp a két rendszer létezése miatt ellentmondásos és a negatív mozgás is bizonyos körben érvényesül. Éppen a negatív mozgás visszaszorítása a világbéke mozgalom megtisztelő feladata.

Elnökségi ülés.

Az Elnökség 1973. augusztus 2-án megtartott ülését dr. Vas Tibor elnök nyitotta meg.

Az első napirendi pontban az Elnökség megtárgyalta a Román Vakok Szövetsége szeptember 10-én érkező delegációjának programját.

Az Elnökség rögzítette az 1973. évi vezetőség-, és küldöttválasztó taggyűlések időpontját, majd megállapította, hogy az egyes taggyűléseken kik vesznek részt.

A korábban a Vakok Világában megjelent Brüsszeli Értekezlet jelentését az Elnökség megtárgyalta és a feltett kérdésekre dr. Vas Tibor elnök megadta a választ. Az Elnökség megbizta a Munkügyi Bizottságot az egyes országokban lévő vakügyi munkavédelmi intézmények tanulmányozásával, valamint annak megvitatásával, hogy nem volna-e célszerű a csökkentlátó könyvkötők képzése helyett az irodai szintet elérő gépirás oktatásának bevezetése.

A Lakáskijelölő Bizottság javaslata alapján az Elnökség kijelölte azt az öt fiatal vak házaspárt, aki ez évben a Szövetség részére biztosított öt budapesti szövetkezeti lakást kapja.

Az Elnökség ezután foglalkozott az egyedülálló vakok albérleti-, vagy garzonházban való elhelyezésének kérdésével.

Dr. Bódi István megbízott főtitkár bejelentései:

A kazettás magnetofonok vásárlásához szükséges nyomtatványt a Szövetség megyei szervezetek rendelkezésére fogja bocsájtani. Az akció teljes lebonyolítása érdekében a Szövetség megteszi a szükséges lépéseket. A kedvezményben részesülők kijelölésére szervezett bizottság tagjaivá dr. Bódi István, Pinta István és Szemerédi István elnökségi tagokat, továbbá dr. Gönczy Tibor főelőadót választja meg.

A gyöngymasszór-továbbképző tanfolyam eredményesen zárult. A tanfolyam megtartása érdekében kifejtett munkájukért dr. Bodosi Mihály főorvosnak és a Kaposvári Ápolónőképző vezetőjének, Kaposi Vendelnének az Elnökség köszönetét és elismerését fejezi ki.

Békés-megyei szervezetünk Szeghalmon körzeti csoport szervezését javasolja. Mivel a szükséges feltételek megvannak Szeghalmon, az Elnökség hozzájárult a körzeti csoport létrehozásához.

Borsod-megyei szervezetünk fennállásának huszadik évfordulója alkalmából, a csoport érdekében kifejtett eredményes munkájuk elismeréséül az Elnökség Farkas Sándorné és Mohácsi Ferenc szövetségi tagoknak, valamint Kammel Lajosnénak és Tok Miklósnak, Miskolc-város elnökhelyettesének a Braille Emlékérmét adományozza.

A Kulturházban a stúdió hangszigetelése nem felel meg a követelményeknek. Erre vonatkozólag tárgyalás folyik az építővállalattal.

Az Elnökség ezután könyveket jelölt ki a Braille-könyvtár részére, a Könyvkijelölő Bizottság vezetésével pedig Tóth Máriát bizta meg, és a Bizottságot dr. Lukács Géza politikai nevelő elvtárssal egészítette ki.

Az ülést dr. Vas Tibor elnök zárta be.

VIDÉKI HIREK.

Szabolcs-Szatmár-megyei szervezetünk kulturális élete egyenes vonalban fejlődik, lépést tartva a tagság számának növekedésével, és az egyre nagyobb kulturigénnyel. Ennek illusztrálására ez év második negyedévi tevékenységükből kiemeljük a következőket:

Április 14-én a mérki Szociális Otthon lakóinak, valamint a mátészalkai tagságnak adott a kulturgárda kedves műsort. Mérken, az Otthonban, de nemcsak itt, hanem május 27-én Szolnokon is vendégszerepeltek, nagy sikerrel. Külön dicséret illeti meg a Szolnoki Helyi Csoportot jó szervező munkájáért és vendégszeretetéért.

Május 20-án 20 tag utazott Budapestre, a Homérosz-kórus zeneakadémiai hangversenyére.

A sportélet is igen aktív, a sakkcsapat a látók csapataival mérkőzik, a természetjáró szakosztály a kulturcsoporttal Mérkre és Mátészalkára látogatott, és Debrecenbe is kirándultak.

A második negyedévben négy tanácsi lakást kaptak tagjaink a szervezet vezetőségének segítségével.

Végül megemlítjük, hogy legnagyobb vidéki szervezetünknek már 1880 tagja volt 1973. június 30-án. A helyi csoport titkára a nyár folyamán végiglátogatja azokat a városokat és községeket, ahol nagyobb számban élnek tagjaink.

....

Szolnok-megyei szervezetünk II. negyedévi kulturális munkájából jelentőségében kiemelkedett az Anyák napja alkalmából rendezett műsoros délután. Ezen mintegy 120 tagunk vett részt, a műsorban tagjaink közül Ferenczi István és Er Istvánné működtek közre, továbbá a helyi uttorók kulturgárdája.

A Barille-oktatás rendszeresen folyik, a pontírást a rendkívül szorgalmas látó adminisztrátor tanítja.

....

Fejér-megyei szervezetünk rendkívül eredményesen járt el telefonkezelő sorstársaink béremelése érdekében. A II. negyedévben 3 központos sorstársunk kapott 100-100 forint fizetésjavítást.

A helyi csoport tagdíjfizetési morálja igen jó, a tagdíjak száz százalékgig befolytak.

....

Nógrád-megyei szervezetünk taglétszáma is állandóan emelkedik, a II. negyedév végén már 424 tagja volt.

A salgótarjáni szép helyiséget hónapról-hónapra több tag keresi fel, jól érzik magukat a kulturált környezetben, ahol egyben megkapják a maximális segítséget is problémáik megoldásához. 3 évvel ezelőtt sikerült ezt a helyiséget megszerezni szervezetünk részére, és azóta háromszor annyi tag keresi fel a megyei központot.

....

Békésmegyei szervezetünk taglétszáma már meghaladja az ezret, - a statisztika szerint június 30-án 1105 fő szerepelt a nyilvántartásban.

A vezetőségre így fokozott feladat hárul, és ennek megfelelően növeltek a család- és taglátogatások számát.

A megyében rendezett összejövetelek számadatai is mutatják azt a szoros kapcsolatot, ami a vezetőség és a tagok között fennáll, és azt az

érdeklődést, amelyet tagságunk a Szövetség ügyei iránt tanusít.

A második negyedévi tagösszejevetelek és azok létszáma a következő:

április	5.	Szeghalom	110 tag	
"	14.	Békéscsaba	72 "	
"	18.	Békés	93 "	
május	3.	Szarvas	70-80 tag	
"	12.	Békéscsaba	86 tag	
"	17.	Kevermes	110 "	
"	24.	Mezőberény	120 "	
június	9.		52 "	a Megyei Szervezet irodahelyiségében.

A tagösszejeveteleken a titkár tájékoztatást adott a megyében folyó munkáról, válaszolt a kérdésekre. A vezetőség igyekszik a felvetett problémákat megoldani.

A békéscsabai kulturcsoport az összejeveteleken műsort is adott.

.....

Borsod-megyei szervezetünk igen jó eredményeket ért el tagjaink lakásügyeinek intézésében. A II. negyedévben öt család költözött új lakásba, egy sorstársunk ez év végén, négyen pedig 1974. első negyedévében kapják meg a kiutalást.

A miskolci csoport által szervezett politikai tanfolyam - melyen sok sorstársunk vett részt - utolsó előadása májusban volt.

- . . -

UTON

/Irtá: Ambrus Sándor/

A közlekedési balesetek száma hetenként 300-400. Egyre több a gépkocsi, sok a gyakorlatlan vezető, az utak zsufoltak. A tömegközlekedési eszközök - különösen csúcsidőben, reggel 6-9-ig és délután 3-7-ig - nehezen birkóznak meg az utasok áradatával. Az emberek sietnek, ingerültek, fáradtak, reflexeik lassulnak, reakcióidejük megnő, fegyelmezetlenebbek. A KRESZ-szabályok bonyolultak, és nincs minden kritikus ponton jelzőlámpa vagy forgalmi rendőr.

Egyre veszélyesebb közlekedni.

A vak ember az utcán kísérő nélkül sincs magára utalva. Ez azonban még több óvatosságot és figyelmet kíván tőle, hiszen nem a megszokott karvezeti, ismeretlen emberek ajánlják fel segítségüket, mozgásuk szokatlan, nincs bevált közös jelrendszer, ezért nem nyújtják mindig a karjukkal együtt a biztonság érzését is. Nem a jóindulat hiányzik, hiszen az megnyilvánul magában a segítőkészségben. De nincs gyakorlatuk, és a tulzott igyekezet néha éppugy nehéz helyzetet teremthet, mint a figyelmetlenség. Ezért a lakásunk vagy munkahelyünk előtti gyakran használt gyalogátkelőhely is tartogathat meglepetést.

A hang után tájékozódás lehet segítőeszköz, önmagában azonban igen veszélyes, különösen kereszteződéseknel, ahol egyszerre négy irányból jöhet jármű, vagy ha a közelben bármilyen más zajforrás van. Sőt, még a legjobb hallási körülmények sem jelentenek védelmet, mert az utak minősége javul, az autótechnika fejlődik, ezért sem a gumihang, sem a motorhang nem hallható mindig időben. Különösen nagy bajt okozhatnak a magánosan, nem csoportban haladó gépjárművek, ezekre lehet ugyanis a legkevésbé számítani.

Aki kísérő nélkül közlekedik, és tudja, esetleg érzi, hogy kritikus helyzetbe került, feltétlenül őrizze meg nyugalmát, ne tegyen tétova

határozatlan lépéseket, mert a gépjármű vezetőjének a meglévő helyzetben is nehéz, néha emberfeletten nehéz dolga van, és ezt még jobban megnehezíti a gyalogos kiszámíthatatlan mozgása.

Egyre nehezebb közlekedni.

A vak ember jelzőeszköze, segítője a közlekedésben a fehérbot. Különösen az utóbbi időben, amióta fényvisszaverő fóliával van bevonva. Sötétedés után is messziről látható, és óvatosságra inti a gépkocsi-vezetőket. Ahhoz sem kell nagyobb gyakorlat, hogy "megmutassa" az ut egyenetlenségeit, vagy a járdaszegélyt viselőjének; fontosságát hangsúlyozza az is, hogy a KRESZ kötelezően előírja használatát, tehát aki nem viszi magával, az már is szabálytalanságot követ el, amint az utcára lép. Csakhogy ez nem egyszerű paragrafus-probléma, emberek életéről, testi épségéről és százezres nagyságrendű vagyontárgyakról van szó. És nemcsak a vak embert érheti baleset, sőt, éppen az kikerülése miatt rohanhat oszlopnak egy autó, melynek vezetője megsérül, esetleg meghal, mert nem tudhatta, hogy a fehérbot nélküli gyalogos vak. Ekkor pedig a felelősség egyértelműen a vakot terheli, és a felelősségrevonás nem marad el, mert ilyenkor a vakság nem mentőköri-mény.

Fehérbot nélkül egyetlen vak sem hagyhatja el otthonát!

....

És végül két fontos tanács.

Az első azoknak a vakoknak szól, akiknek családja autótulajdonos, és gyakran utaznak autóban. Ha még nincs biztonsági öv, úgy szereltessek be és használják!

Ütközés esetén, ha a sebesség csupán 15 km óránként, az utas teste 700 kilopond erővel lökődik ki az ülésből. Ezt még ki lehet egyenlíteni kézzel és lábbal, ha az illető felkészült az ütközésre, azaz ha látta a bekövetkező eseményt. 60 kilométeres sebességnél azonban a kilökődés ereje már 6.000 kilopond, ez ellen emberi erővel már nem tehetünk semmit, ilyenkor csak a biztonsági öv nyújt megfelelő védelmet. A vak embernek azonban minden esetben szüksége van rá, mert nem tud felkészülni a rendkívüli helyzetre, a vezetőre pedig nem számíthat, mert az figyelmét és erejét a veszély elhárítására koncentrálja.

Kiegészítésként még annyit, hogy ha már megvan a biztonsági öv, minden esetben használjuk! Téves felfogás az, hogy a lassu városi közlekedés veszélytelenebb, hiszen városban történik a legtöbb koccanásos baleset.

A második tanács mindenkinek szól.

A legnagyobb óvatosság mellett is történhet baleset. Ilyenkor a sérültnek talán az életét mentheti meg, ha idejében kap vért. Ehhez ismerni kell a vércsoportját, ennek megállapítása pedig drága percekbe kerül.

A baj megelőzésére, vagy csökkentésére mindenki váltsa ki az Egészségügyi lapot, amely nemcsak a vércsoportot és az RH-faktort tartalmazza, hanem tulajdonosának egyéb egészségügyi adatait is, például, hogy cukorbeteg, nem kaphat tetanuszt, vagy rendszeresen szed valamilyen, az életmentés szempontjából fontos gyógyszert.

Az Egészségügyi lap kiváltásához mindössze egy vérvétel szükséges, melyre a körzeti orvos ad beutalót, és a többi adatot is ő írja be.

Egyre veszélyesebb közlekedni. Én látó vagyok, ezt a cikket tapasztalataim alapján irtam, és őszintén remélem, hogy hasznára válik minden olvasónak.

Ujabb hír a gyógymasszőrokról.

/Írta: dr. Komáromy István/

Kaposváron 1973. július 22-én ért véget a gyógymasszőr továbbképző tanfolyam, amelyet immár harmadizben rendezett meg a Somogy-megyei Kórház Egészségügyi Szakiskolája, a Budapesti Központ és a Somogy-megyei Szervezet segítségével.

Az egyhetes továbbképző 24 hallgatója közül négy volt somogyi, a többiek az ország más tájairól érkeztek. Talán éppen ezért, a hallgatók eltérő ismereteinek kihasználása érdekében volt a tanfolyam tapasztalatsere jellegű. Minden előadáshoz hozzászóltak a hallgatók, a tapasztalataikat, véleményüket elmondták, nemegyszer viták is kialakultak. Így az aktív közreműködés segítségével a továbbképző tanfolyam még érdekesebbé és hasznosabbá vált.

Az egy hét során elméleti előadások voltak a belgyógyászat, az idegyógyászat, baleseti reumatológia, orthopédia, bőrgyógyászat, az anatómia és az élettan tárgyköréből. A gyakorlati foglalkozások során betegeken is bemutatták a speciális masszázsa-eljárásokat, a komplex fizioterápiás kezeléseket, valamint a ritkábban előforduló betegségeket és sérüléseket. Az előadásokat orvosok, gyógymasszőrök és gyógytornászok tartották.

A tanfolyam ideje alatt a hallgatók megtekintették és kipróbálták a kaposvári és igali fürdőt, amely nemcsak munka, hanem igen kellemes szórakozás is volt számukra.

A záróbeszélgetések során - ahol megjelent dr. Bódi István megbízott főtitkár és Gerdelics Ferenc instruktorként - több hasznos javaslat hangzott el:

- a gyógymasszőr tanfolyamok idejét emeljék két évre, hogy iskolai jelleget kapjon és szakmástitani lehessen;
- Az első évben főleg elméleti, a másodikban gyakorlati ismereteket sajátítsanak el a hallgatók;
- a tananyag bővítéséhez használják fel a külföldi masszörképző tanfolyamok tapasztalatait;
- igen hasznos lenne az elméleti tárgyak közé a pszichológiát is felvenni;
- a kórházakban dolgozó gyógymasszőrök kapjanak ágymelletti pótlékot.

A felszólalásokra és javaslatokra dr. Bódi István, Gerdelics Ferenc és dr. Bodosi Mihály, a Somogy-megyei Kórház baleseti osztályának vezető főorvosa, a tanfolyam főelőadója adta meg a válaszokat.

Dr. Bodosi Mihály értékelte a tanfolyam jelentőségét. Elismeréssel szólt a hallgatók szorgalmáról és ígérte, hogy az orvosok a jövőben is mindent el fognak követni a továbbképzés szintjének emelése érdekében.

Dr. Bódi István zárszavában köszönetet mondott mindazoknak, akik a tanfolyam lebonyolítása érdekében fáradoztak. Kihangsúlyozta többek között, hogy a jövőben nagyobb gondot kell fordítani a Szövetségen belüli szakmai csoportok megbecsülésére, munkájuk eredményesebbé tételére.

Kaposi Vendelné, az Egészségügyi Szakiskola igazgatónöje, mint a tanfolyam házigazdája elmondta, hogy a jövőben is szívesen közreműködik a tanfolyam érdekében és reméli, hogy a következő továbbképzést - az eddigi tapasztalatok felhasználásával - még sikeresebben zárhatják.

Befejezésül meleg szavakkal kívánt a hallgatóknak sok sikert és jó egészséget további munkájukhoz.

Bucsu Berindán Lászlótól

/Irtta: dr. Bódi István/

Megrendülve fogadtuk a gyászhirot, hogy Berindán László tagtársunk, a Vakok Általános Iskolája és Nevelőotthona nyugalmazott tanára, lapunk zenei rovatának csaknem két évtizeden át volt vezetője, 67 éves korában, 1973. augusztus 21-én meghalt. Temetése augusztus 28-án 1 órakor volt a Rákoskereszturi Uj Köztemetőben.

Berindán László halálával gazdag, sokrétű munkássággal teljes élet zárult le. Már alapfoku iskolai tanulmányai során a zenéhez kötelezte el magát; a szórakoztató muzsikát művelte sok éven át, hogy az így biztosított kenyér adjon alapot a zeneművészeti főiskolai tanulmányok megkezdéséhez. A főiskolai tanulmányok eredményét két oklevél, hárfaművészi és hegedűtanári diploma fémjelezte.

Az 1941-42-es tanév második felében óraadó tanárként ismerkedtem meg vele. 1943-ban véglegesen kinevezték ide, és az iskolában a vonós hangszerek oktatását vette át, valamint karéneket tanított. Énektanári oklevéllel nem rendelkezett ugyan, e feladathoz azonban hallatlan tárgyi, pedagógiai ismeret gyűjtésével és megszerzésével képezte magát. Nyugalomba vonulásáig a vakok iskolájában dolgozott.

Munkásságának közismert része a Szövetségünknel folytatott nagyon gazdag tevékenysége. 1946-ban ő szervezi újjá a háborus események miatt hallgatásra kényszerült Homérosz-kórust. Ezzel az együttessel 1948. júniusában már a Rádióban szerepelt, 1949-ben pedig - először a fel-szabadulás után - kórusát a Zeneművészeti Főiskola nagytermében dirigálta.

Elfogyhatatlan munkakedvűből, hallatlan energiájából arra is telt, hogy a kórus mellett újjáteremtse Szövetségünk zenekarát. A kórossal és a zenekarral üzemek, vállalatok, intézmények egész sorát járta végig, ezzel is propagálva a vakok kulturáját. Helyi Csoportjaink megalakulása után sok vidéki szereplésen vett részt kisebb-nagyobb kulturcsoporttal is.

Lapunk zenei rovatát nem csupán vezette, annak anyagát csaknem teljes egészében maga írta meg. Olvasóinknak a zenéről, a zenetörténetből mindig tudott népszerűt, érdekeset mondani.

Meg kell emlékezni arról is, hogy Berindán László több éven át tagja volt Szövetségünk vezetőségének.

Sok éven át irányította a Kefe- és Seprűgyártó Vállalat együttesét, mint zenekarvezető.

E bucsuzásnál hadd emlékezzem meg néhány mondatban a melegszívű tanárról, barátáról is. Tanítási óráin nagyon sok magyarázatot, buzdítást adott diákjainak. Egyik sokat hangoztatott tanácsa, intelme - gondolom - mindig időszerű marad: "Gyerekek, arra törekedjete, hogy ne muljon el egyetlen nap sem eredmény nélkül!"

Tudott lelkesülni és lelkesíteni célokért és ideákért. Határtalam örömmel fogadta sorstársai kisebb-nagyobb eredményeit.

A bucsuzás hangulatában elgondolkodik az ember; el azon, hogy fogynak az uttörők, a példaképek, a magukat nehezen felküzdők. De éppen az ő példáik vigyenek bennünket jó és eredményes munkára!

A szeretett tanár és barát emlékét őrizni fogjuk.

NAPJAINK ESEMÉNYE

Az izlandi "tőkehalháboru".

/Irtta: dr. Lányi György/

/Az eredeti cikk megjelent az Élet és Tudomány 1973/25. számában./

A híradások és hirmagyarázatok világszerte "tőkehalháboru"-nak nevezik az Anglia és Izland között kiéleződött viszályt. Az elnevezésre az adott okot, hogy e viszály - többek között - valóban a tőkehal halászata körül forog. De miért váltak ezek a halak egy nemzetközi konfliktus forrásává?

Az északi népek halászatában - a heringfélék után - a tőkehalfélék családjába tartozó halfajok a legfontosabbak. Belőlük évente összesen mintegy hatmillió tonnát fognak ki. Ezzel a tőkehalak 1960-ban a tengeri halfogás második helyén szerepeltek; mennyiségük az akkori egész tengeri halzsákmány 12 százalékát adta.

A tőkehalfélék gazdasági tekintetben legértékesebb képviselői a közönséges tőkehalak, évszázadok óta halásszák, évente sok százmilliót fognak belőlük. Számuk mégsem csökken, mert termékenység tekintetében minden más halat felülmúlnak. Egy-egy nőstény 2,5-10 millió petét rak a Norvég-partok melletti vizekbe. A szabadon lebegő ikrákat az Észak-atlanti áramlás szerteszét sodorja, és az átlag egy hónap múlva kikelő lárvák közül csupán minden milliomodik halacska éri el az ivarérett kort. Hasonló az arány a másik fajtánál, a foltos tőkehal esetében is.

Mindkét fajta tőkehal husa zsenge, finom, ízletes, fogyasztják frissen, sózva és szárítva. Legértékesebb része azonban a mája, ebből állítják elő a magas D-vitamin-tartalmu "csukamájolajat", de forgalomba hozzák eredeti formájában is, mindenkinek ajánlható a nálunk is ismert tőkehalmáj-konzerv.

A közönséges tőkehalak és foltos rokonaik az Atlanti-óceán északi részétől a Jeges-tenger déli vidékéig terjedő vizekben élnek. Az óceánban és a tengerekben hosszú vándorutat tesznek meg táplálékkeresés közben, és akkor, amikor ivóhelyeikre mennek. Az ivóhelyeken és a tengernek egy-egy kedvező, bő táplálékot adó övezetében hatalmas tömegekben gyűlnek össze: így ezek a területek a fő halászati helyek.

Az Atlanti-óceántól a Jeges-tengerig nyúló térségben alig néhány olyan övezet van, amely gazdag tőkehalban. Ilyen övezet Izland környéke is. A közönséges tőkehalból éppen Izland környékén fogják a legnagyobb példányokat, és ez az egyike a foltos tőkehalban leggazdagabb vizeknek is.

Izland ugyanis ebből a szempontból - kedvező helyen, két tengernek /a Norvég-tengernek és a Grönlandi-tengernek/ meg az Atlanti-óceánnak találkozásánál van. Partjai mentén vonul el a szigetet körülölelve a meleg vizű Golf-áramlás, illetőleg annak folytatása, az Északatlanti-áramlás. Ez a meleg tengeráram gazdag növényi és állati táplálékot szállít a vele táplálkozó halaknak. Ez utóbbiaknak az áramlásban összegyűlt sokasága pedig terített asztalt kínál a ragadozóknak, köztük a tőkehalaknak.

A tőkehalak - különösen a tengerfenéken legelésző talajlakó állatokat fogyasztó foltos tőkehalak - a kétszáz méternél nem mélyebb part közeli vizeket kedvelik; ritkán akadnak rájuk nagyobb mélységekben. Ezt is megtalálják Izland mellett: a sziget körül 50-100 km-es sávban ugyanis 200 méternél sekélyebb a tenger. A parti vízben - a foltos tőkehalak - még ivóhelyet is találnak.

A táplálékforrás, a vízmélység és az ivóhelyek - amelyek Izland környékére vonzzák a tőkehalakat - nagyjából 50 mérföldes /mintegy 93 km-es/ parti sávon belül a legkedvezőbbek. Így a halászat ezen a távon belül kecsegtet a legtöbb szerencsével.

De nemcsak a tőkehalhalászat. Az Izland körüli vizek halászsákmányainak a nagy testű, értékes husu tőkehalak becses részét alkotják ugyan, de Izland nemzeti jövedelmét főként a heringzsákmány növeli. Így a mostani "tőkehalháborút" inkább "heringháboru"-nak nevezhetnénk.

A földkerekség vizeit 90 tengeri és 38 édesvizi heringfaj népesíti be. Közülük Izland és Anglia heringzsákmányában főleg a 30 centinél ritkán nagyobb atlanti hering a legfontosabb. Szaporaságukra jellemző, hogy egyetlen ikrás 15 000 - 24 000 petét rak le. A peték hatalmas "ikraszőnyegként" terítik be a tenger fenekét. Amellett a hering ikraérlelése szakaszos folyamat, tehát az a nőstény, amely szerencsés körülmények között 20-25 esztendeig is él, évente több ízben is ikrázhat.

A tenger ezüstös kincsének, a halászsákmány legnagyobb tömegét kitevő heringnek és tőkehalnak roppant nagy szerepe van a tengerparti népek életében. Míg a heringhalászatért folyó heves versengés a XIII. századtól a svédek, angolok, hollandok, norvégok és dánok között folyt, a tőkehalért a legutóbbi évtizedekben kiéleződött harc főleg a brit és részben a nyugatnémet halászati nagyvállalatoknak Izland partvidékén folytatott rablógazdálkodása következtében robbant ki. Ők a legkorszerűbb technikával felszerelt flottilláikkal olyan mértékben merítették ki e térség halállományát, hogy az ipari feldolgozásra legkeresettebb halfajok állománya, köztük maga a tőkehalállomány is, aggasztó mértékben megcsappant.

Izland - mint említettük - a tengerből él: nemzeti jövedelmének legnagyobb részét, exportjának 95-97 százalékát halászzalattal teremti elő. Az izlandi kormányok az évtizedek folyamán hiába léptek fel az angol és nyugatnémet cégek rablógazdálkodása ellen, ezért 1952-ben Izland felségvizeinek határát 3 mérföldről 4-re, 1958-ban 12-re terjesztették ki. Ez a többi között azt jelentette, hogy maguknak tartották fenn a jogot, hogy hozzájárulnak-e ebben a térségben idegen halászhajók tevékenységéhez, vagy sem. Ekkor tört ki az első brit-izlandi "tőkehalháboru", amely megegyezéssel végződött.

Izland a konkurens brit és nyugatnémet monopóliumok halászati technikájával 1958 óta sem tudott lépést tartani, s az előbbieket fokozódó rablógazdálkodása, és a halállomány aggasztó megcsappanása miatt nemzeti jövedelmének 25 százalékától elesett. A kis ország - létérdekének veszélyeztetettsége láttán - halászati felségvizeinek határát 50 mérföldre terjesztette ki. Nagy-Britannia és az NSZK azonban nem ismeri el Izland döntését, s így került sor e térségben izlandi-angol incidensekre, amelyeknek számottevő nemzetközi kihatása is van, lévén mindkét állam a NATO tagja.

Az új, 50 mérföldes izlandi felségvizeket megsértő angol halászhajókat őrnaszádok "kisérték ki" a felségterület határain túlra, először vak-, majd éles riasztólövésekkel adva nyomatékot a felszólításnak. Válaszképpen a betolakodó halászhajókat ezután az angol flotta rombolói kisérték, és visszalóttak az izlandi őrnaszádokra. Mire Izland lezárta a keflaviki repülőteret a brit katonai gépek előtt.

A helyzet feszült. A világ közvéleménye az izlandi kormányt támogatja, mert intézkedésével egy nép önfenntartását, nem néhány monopolizált érdekeit szolgálja. Azonban a szükségszerűen bekövetkező tárgyalások izlandi sikerét egyelőre semmi sem szavatolja. Semmi jel nem mutat arra, hogy az angol kormány változtatni akar eddigi merev, harcias politikáján.

- . -

Rádiószemle

/Irta: Faludi Erzsébet/

Pontírásban közölve

- . -

Nők részére
A lábápolásról.

Olyan módszereket ismertetünk most olvasóinkkal, melyeknek kettős haszna van. Nemcsak szépítik a lábat, hanem egészséges működését is serkentik, biztosítják.

Kezdjük mindjárt a mindennapi száraz masszázssal, melynek időtartama 5 perc legyen, az esti lefekvés előtt. Vastag frottír törölközővel, vagy mosdókesztyűvel a saroktól felfelé haladva lassu mozdulatokkal masszírozzuk a lábunkat, a térd és a boka tájékát kissé erősebben, ezzel az eljárással ugyanis tágitjuk az ereket, serkentjük a vérkeringést és elősegítjük a bőr simaságát és egyenletes színét. Masszázs után a lábat hideg vízzel zuhanyozzuk le, és vékonyan kenjük be testápoló krémmel. /Két változatban is kapható, száraz és zsíros bőrűek számára./

Ha lábunkon apró vörös erecskék jelennek meg, pihenőóráinkban gyakran polcoljuk fel lábunkat, vagy végezzünk vérkeringést serkentő lábtornát. Hanyatt fekve kerékpárpedálozást utánzó mozdulatokat végezzünk a levegőben, 5-6 percen át.

Csaknem mindenkinél jelentkeznek bőrkeményedések a sarkak, valamint a lábujjak tájékán. Ezeket legalább hetenként egyszer durvább habkővel, vagy szintén kapható sarokkreszelővel távolítsuk el. Ezt a műveletet mindig szárazon végezzük, utána pedig kenjük be a sarkunkat zsíros krémmel. Legjobb és legolcsóbb erre a célra a babakrém.

Ajánlatos időnként pedikűröshöz fordulni a körmök és a körömágyak szakszerű ápolása érdekében. Természetesen havonta legalább egyszer magunk is utána igazíthatjuk, mert a lenőtt köröm, benőtt körömágy könnyen fertőzések táptalaja lehet.

A lábkörmök lakkozása már nem olyan divatos, de aki megszokta és szereti, mindig ügyeljen, hogy a lábon és a kézen egyforma színű lakkot használjon. Természetesen a köröm növekedését ujjalakozással kell követni, mert nincs csunyább látvány, mint a kopott, töredezett festésű köröm.

Ha érdes a térdünk, jó eredményt érhetünk el olajpakolással. Régi vászontörölköző egy darabját mártsuk tiszta növényi olajba - étolajba vagy ricinusolajba - és körülbelül negyedórán át hagyjuk a térdünkön. Ezt a kurát hetente kétszer, mindig fekvő testhelyzetben végezzük. Így nemcsak szépül, de pihen is a lábunk.

Ne felejtsük el, hogy lábunk mekkora feladatot végez; egész testünk súlyát viseli. Ne terheljük tehát még jobban kényelmetlen, szűk cipők viselésével. Hordjunk lehetőleg bőr, vagy bőrral bélelt cipőt, mert a műanyag nem szellőzik kellőképpen, és a megizzadt láb könnyen kaphat gombás fertőzést. A műbőrből készült, vagy műanyag talpu cipők és szandálok belsejét naponta többször is szórjuk be hintőporral /külön lábhintőpor is kapható/ az izzadás megelőzése érdekében.

Ha valamilyen okból /ludtalp stb./ mindig csak zárt cipőt tudunk viselni, fáradt lábunknak jót tesz az esténkénti sósborszeszes bedörzsölés, utána 3-4 perces hidegvizes lábfürdő vagy zuhany.

Nagyon fontos a napi többszöri cipőváltás, és az egyszerű lábtorna is. Igen jó mindenki számára a gyógy-fapapucs viselése, amely nem engedi "ellustulni" a láb izmait, hanem sajátos formája révén állandó enyhe munkára készíti azokat, így megakadályozza, hogy bármelyik renyhesége nemkívánatos elváltozásokhoz vezessen. Zárt munkahelyen, otthon télen is viseljük a fapapucsot, meleg zoknival.

Ha rendszeresen ápoljuk lábunk szépségét, egészségét - hiszen a kettő szorosan összefügg - nagyon sok szépségrontó károsodástól kimélhetjük meg magunkat.

ZENEI ROVAT

/Rovatvezető: Barna Zoltán/

Emlékezés Otton Klempererre

Az 1973-as esztendő különösen kegyetlen volt a nemzetközi zenei élet nagy karmestereihez. Félév alatt döbbenetes gyorsasággal öt világnagyság kezéből ütötte ki örökre a karmesteri pálcát a halál. A gyászkoszorúkkal szegélyezett sort Jása Horenstein nyitotta meg, majd Paul Kletzki következett. Tavasszal magyar név került gyászkeretbe: Kertész István közelkeleti üdülése tragédiával végződött, a tenger hullámai között lelte halálát. Alig vettük hírét a nálunk is közszeretettnek örvendő Hans Schmidt-Isserstedt elhunytának, máris újabb aranybetűs karmester nevét kellett feketére átírnunk: Otton Klempererét.

Gazdag életművét aligha méltathatná egy szerény ujságcikk, megteszik ezt majd a muzikológusok, akiknek figyelmét - minden bizonnyal - a legapróbb események sem kerülnek el. Elégedjünk meg a ragyogó életpálya néhány mozzanatának felvillantásával.

Gustav Mahler, Bruno Walter és Wilhelm Furtwängler kortársa, művésztüknek későbbi folytatója, 1885-ben a poroszországi Breslauban látta meg a napvilágot. 1901-től Frankfurtban és Berlinben zongorát és zeneszerzést tanult. Először, mint pianista lépett a nyilvánosság elé; karmesteri pályája 1907-ben indult, Mahler ajánlására a prágai Német Operába került. 1910-től német nagyvárosokban dirigált, majd 1925-től világhírű zenekarok és operaházak állandó vendégkarmestere Spanyolországban, USA-ban, Dél-Amerikában, Olaszországban és a Szovjetunióban. 1933-ban művészsorsa az Egyesült Államokba szökött, a Los Angeles-i Szimfonikus Zenekar vezetője lett és az is maradt a II. világháború végéig. Budapestre 1947-ben érkezett.

A magyar fővárosban nagy hagyománya és nagy tekintélye volt és van a vendégkarmestereknek, hiszen 1888 és 1891 között Gustav Mahler állt az Operaház élén és a ma már nagy hírű intézményt éppen az ő működése emelte európai rangra; 1913 és 1919 között a kiváló Egisto Tango telepedett meg nálunk New-York-i és olaszországi útja után, olyan érdemek fűződnek nevéhez, mint Bartók: A fából faragott királyfi c. táncjátékának és A kékszakállu herceg vára c. operájának magyarországi bemutatása; Sergio Failoni 1928-ban szerződött a budapesti Operaházhoz, hogy 1948-ban Sopronban bekövetkezett haláláig hűségesen magyar földön maradjon.

Mint már említettük, Klemperer 1947-ben jött Budapestre, szerződése két hangversenyre és hat operaelőadásra szólt. Kun Imre, az akkori híres hangversenyrendező többek között így vall erről: "Otton Klemperer szeptember 3-án érkezett Budapestre Salzburgból. Mindössze egy kis táskával volt a kezében. Ez volt az összes poggyásza. Brunovszky Károlyval, az Állami Operaház titkárával együtt vártuk a mestert és hamarosan hozzáfogtunk a műsor megbeszéléséhez. Brunovszky változtatni szeretett volna a filharmoniai hangversenyeknek a mester által megadott műsorán, mire Klemperer olyan méregbe gurult, hogy azt mondta: rögtön vissza utazik. Végül azonban összebarátkoztunk." - Más helyen így ír: "Tóth Aladár - az Operaház akkori igazgatója - és Klemperer még Stockholmból ismerték egymást. Egyszer mindketten vendégeink voltak, és elkezdtek Mozartról és Mahlerről vitatkozni. Klemperer minden szimfónia és minden opera legapróbb részletét is kívülről tudta és rögtön lejátszotta zongorán azt, amiről beszélt."

Klemperer eredetileg csak rövid vendégszereplésre jött Pestre, de annyira itt ragadt, hogy 1950-ig főbérleti lakást vett ki a Zichy utcában, ahol feleségével és leányával lakott. Gách Marianne ujságíró nő itt készítette vele interjút, melynek során többek között ezeket mondotta a mester:

"Itthon érzem magamat Budapesten. Ha nem így lenne, nem telepedtem volna itt le. A budapesti közönség fogékony és muzikális, szívesen dirigálok nekik. A kitűnő magyar muzsikusokat régóta ismerem már. Emlékszem arra, mikor 1933-ban Bécsben vezényeltem a Budapesti Hangversenyzenekart. Ennek az estének Bartók Béla volt a szólistája, II. Zongorkoncertjét adtuk elő."

A mai középkorúaknak még megadatott az az élmény, hogy koncertjein személyesen jelen legyenek. Az Operaház egyik ünnepi előadásán Klemperernek első számként a Himnuszt kellett vezényelnie. Mielőtt elkezdte volna, hátra fordult és intett a kezével, hogy a közönség álljon fel. A publikum nem értette meg, miről van szó és senki sem moccant. A hirtelen haragu mester kiáltozni kezdett: "Aufstehen!" Ezt aztán kezdték megérteni és imitt-amott felálltak. Végre belekezdett a zenekar a Himnuszbba, mire természetesen a földszinttől a karzatig mindenki felpattant ülőhelyéről.

Magam is jelen voltam azon az emlékezetes koncerten, melyen Beethoven: IX. Szimfóniáját dirigálta a Városi Színházban, hallatlan drámai erővel és lendülettel. Most is előttem van hatalmas, de kissé hajlott termete, amint a Scherzo-tétel kellős közepén lejött a karmesteri pulpitról és lassan az ütőhangszerek elé sétált, hogy a számára roppant fontos üstdobszólamot egy karnyújtásnyi távolságról szinte magába a hangszerbe vezényelje.

Klemperer közismert volt óriási munkabírásáról, ugyanannyit követelt a zenekartól és az énekesektől is, mint amennyit maga dolgozott. Élete utolsó szakaszában világjáró karmesterként fejedelmi honoráriumok ellenében, a földkerekség - ugyszólván - összes nagyvárosában koncertezett. Neve mégis összeforrott a londoni "Philharmonia Orchester" névvel. Közös lemezfelvételeik, melyeken különösen Bach, Mozart és Beethoven alkotásai szólnak meg, a hanglemeztörténet korszakos jelentőségű produkciói.

A megszámlálhatatlan lemezfelvételen túl, ugyanennyi különös történet, anekdóta is őrzi művész portréját, olykor közönséget leintő, operaelőadásokat félbe hagyó, sokszor talán excentrikusnak, vagy bizarnak tűnő, de mindig végtelen határozottságot sugárzó és a zene legrejtettebb szépségeit is feltárni tudó egyéniségét, mely kortársai közül messze kimagaslott.

- . -

IFJUSÁGI ROVAT

/Rovatvezető: Gál Imre/

Kedves tanuló Ifjuság!

Az "ifjusági rovat" nevében szeretettel köszöntünk minden magyar vak tanuló fiatalt az új tanév küszöbén.

Az 1973-74-es tanév sok új feladatot ró tanárra és diákra egyaránt. Ószintén reméljük és kívánjuk, hogy mindenki sikerrel vegye az új tanév akadályait.

Az előző évekhez hasonlóan, most is ezuton kérjük ifjuságunkat, javaslatait, véleményét, élményeit hozza nyilvánosságra e Rovat hasábjain.

Diáknak és pedagógusnak egyaránt eredményes, sikerekben gazdag tanévet, és ehhez jó egészséget kívánunk!

...

Egy sikeres pálya végén.

/Irtta: Horváth Mária és Varga Katalin VIII.oszt.tan./

Az 1972-73-as tanév volt az utolsó, amelyet Monostori József tanár a diákság körében töltött. Idén már nem lesz közöttünk, mert hosszú, fáradságos munkája befejeztével átadja magát a megérdemelt pihenésnek, nyugalomnak.

Évtizedeken át fáradozott azon, hogy művelt és jólnevelt fiatalok kerüljenek ki a keze alól. Bevezette tanítványait a történelem szép és érdekes világába, és az irodalom és magyar nyelv művészetébe. Jó barátja volt a gyerekeknek. Nem volt olyan névnap, amelyről ő meg ne emlékezett volna. Közvetlen, tréfás modorát mindenki szerette. Sohasem felejtjük el a "nyelvtanországi" utazásokat, melyeket mint elsős diákok tettünk az ő kíséretében. De nem felejtjük el azt a sok szép és komoly dolgot sem, amit később adott át nekünk tudásából. Szigorúan számonkérte a feladott leckét és igazságosan bírálta el feleleteinket.

Szeretettel és tisztelettel emlékezünk most, és ezután is Monostori tanár urra, de tudjuk, hogy még találkozhatunk vele és visszaemlékezhetünk együtt eltöltött éveinkre.

Szeretettel köszöntjük őt, és ezután kívánunk az egész diákság nevében jó pihenést, hosszú, békés és nagyon boldog életet!

....

...

Fejtörő

1. Ki az a vak tanár és költő, akinek halála tiz éves évfordulójára emlékezünk októberben?
2. Milyen történelmi esemény emlékére lett szeptember 29. a Fegyveres Erők Napja?
3. Ki az a világhírű, német származású karmester, aki a nyáron hunyt el, és munkásságának milyen magyar vonatkozása van?
4. Melyik a világ legtisztább tengere?
5. Apa és fia együtt 62 esztendő. 7 évvel ezelőtt az apa ötször annyi idős volt, mint a fia. Hány éves most az apa és a fia?

Megfejtési határidő: október 10.

- . -

SPORTROVAT

/Rovatvezető: Dénes József/

Lengyel sakktársaink sakkcsapatunk mult évi lublini látogatását viszonozták augusztus 24-28. között. Csak emlékeztetőül: akkor 6:6 volt az eredmény.

Az ott tapasztalt szivből jövő barátság és minden igényt kielégítő ellátás, a rendezők figyelmessége hasonló viszonzást követelt meg tőlünk. Ennek megfelelően a tiz fős csoportot a Benczur-utcai SZOT-szálóban helyeztük el.

Programjukban szerepelt többek között egy kötetlen beszélgetés Szövetségünk székházában, melyen résztvett dr. Vas Tibor elnök, dr. Bódi István megbízott főtítkárs és Szemerédi István főelőadó, az Országos Elnökség tagjai. Ezt követően vendégeink megtekintették az új kulturházat. Az autóbuzsos városnézés is jól sikerült. A lengyel csapat tagjai közül a legtöbben most voltak először Budapesten, de a rövid időre szabott tartózkodás alatt látottak megnyerték tetszésüket.

Vendégeink meglátogatták a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalatot, ahol dr. Solymos Gyula igazgató részletes tájékoztatást adott az üzem munkájáról, életéről, majd műhelyről-műhelyre menve ismerkedtek meg az ott folyó munkával.

Maga a verseny augusztus 25-én szombaton és 26-án vasárnap bonyolódott le Szövetségünk kulturtermében, hat táblán.

Az első forduló eredménye 3:3, a másodiké 5:1 volt javunkra.

Részletes eredmények:

Erős-Tratzyk	1:1
Antal-Knapik	1,5:0,5
Nemes-Tatarczak	1:1
Dénes-Martón	1,5:0,5
Kovács-Fijalkievicz	1,5:0,5
Auffenberg-Nafalski	1,5:0,5

Végeredmény: 8:4.

A számszerű eredmény igen kedvező, többórás nehéz küzdelemben született meg. Amint azt a versenyt követő banketten Molnár István mester, csapatunk edzője tréfásan megjegyezte, a mi játékosaink a vasárnapot is hét-köznapiaként tekintették, és úgy is dolgoztak. És amint a továbbiakban mondta, ez a találkozó nagyon hasznos volt szakmailag is, és a magyar-lengyel barátság ápolása szempontjából is.

A banketten résztvett dr. Bódi István megbízott főtitkár, aki meleg, baráti szavakkal üdvözölte barátainkat, és méltatta a nemzetközi sport-találkozók jelentőségét. A pohárköszöntőkre, üdvözlésekre Ireneus Kozselszki, a lengyel csapat vezetője válaszolt, és őszinte örömét és köszönetét fejezte ki a vendéglátásért. Egyben remélte, hogy újabb találkozók gazdagítják a jövőben szépen fejlődő kapcsolatainkat.

...

Miskolc-Budapest városok közötti sakkverseny eredménye:

Miskolc-Budapest	1:7
Budapest-Miskolc	8:2

...

Októberi turanaptár

Október	7. vasárnap:	<u>Lajos-forrás</u> . Találkozás 8.30-kor a Batthyány-téri HÉV végállomás pénztáránál.
"	14.	" <u>Zsiroshegy</u> . Találkozás 8.30-kor az 56-os villamos Hűvösvölgyi végállomásánál.
"	21.	" <u>Csikóvárallya</u> . Találkozás 8.30-kor a Batthyány-téri HÉV végállomás pénztáránál.
"	28.	" <u>Makkosmária</u> . Találkozás 8.30-kor a Fogaskerekű Városmajori végállomásánál.

- . -

K ö z l e m é n y e k

A pontírással német-magyar szótár elfogyott. A Szövetség nyomdája utánnyomást készít, ezért felhívjuk mindazokat, akik ilyen szótárt kívánnak vásárolni, hogy igényüket a Budapesti Helyi Csoportnál szíveskedjenek bejelenteni, mert a nyomda csak a szükséges példányszámot készíti el. A 9 kötetes szótár ára változatlanul 90.- forint.

...

Eszperantó tanfolyamot indítunk kezdők számára októberben. Jelentkezés a 408-700 telefonszámon 8-15 óráig.

...

Szovjet gyártmányu, teljesen új, írógép alaku pontírógép 1.000 forintért eladó. Megtekinthető a Budapesti Helyi Csoport irodájában.

...

Egy kifogástalan állapotban lévő régi típusu Picht-írógép 500 forintért eladó. Megtekinthető a Budapesti Helyi Csoport irodájában.

...

Alig használt, 80 basszusos, 8 váltós Royal Standard tangóharmonika eladó. Érdeklődni lehet 8 és fél 4 óra között /szombaton 12-ig/ a 335-500 hívószámon a telefonkezelőnél.

...

Özvegy Antal Istvánné kéri mindazokat a sorstársakat, akiknek birtokában van elhunyt férjének 1939-ben megjelent verseskötete, hogy szíveskedjenek lemásolás céljára kölcsönbe megküldeni. - Cim: 2823. Vértessomló, Rákóczi Ferenc ut 66.

- . -

H a l á l o z á s .

Meghaltak: Albrecht Anna /Budapest/, Andrejkovics Józsefné /Nyiregyháza/, Bagdi Mihály /Tiszavasvári/, Bakos Mihály /Szolnok/, Balla Sándor /Rákóczi falva/, özv. Bartolf Dánielné /Mezőberény/, Bánk Mária /Jászberény/, Bede Jánosné /Kötegyán/, Bedike János /Galambos/, Bedők Istvánné /Kiscser/, Bereczky László /Kőröstarcsa/, Berindán László /Budapest/, Billege János /Ricsác/, Bobál Béla /Somoskőújfalu/, Bogár Mátyás /Békéscsaba/, Bogátics Ferenc /Szekszárd/, özv. Borek Demeterné /Békéscsaba/, Böde Gyuláné /Jánossomorja/, Burka Sándor /Letenye/, Csengeri Julia /Hódmezővásárhely/, Cséplő István /Szepetnek/, Daróczi János /Jászberény/, Deézi Ferenc /Budapest/, dr. Dezső Mihály /Nagykanizsa/, Dobler Rudolf /Budapest/, Dobos Mihályné /Jászboldogháza/, Duránckai Mária /Budapest/, Fazekas Sándorné /Ménfőcsanak/, Fehér Andrásné /Vásárosnamény/, Fekete Sándor /Kamaraerdő/, Fenes Gyula /Halászi/, Fodor Imréné /Tiszadada/, Gaál Mihályné /Tizsakerecsen/, Gál Ferencné /Pestimre/, Gubányi Pál /Budapest/, Gulácsi Sándorné /Makó/, Havas Gyula /Szeged/, Illés Bertalan /Jánd/, özv. Jámbor Józsefné /Kunhegyes/, Kálotai Pál /Nyiregyháza/, özv. Káli Istvánné /Nagykamarás/, Király István /Budapest/, Kiss Boldizsár /Nagykamarás/, Kiss Erzsébet /Tiszadob/, P. Kiss Istvánné /Karcag/, Komlódi János /Mezőberény/, Koncz Istvánné /Vásárosnamény/, Koós István /Nyirtura/, Kostyál Mihály /Oroszlány/, Kovács József /Mezőberény/, P. Kovács Lajos /Békés/, Kövér Ferenc /Gesztréd/, Kuizs József /Budapest/, László Tibor /Mérk/, Magna Istvánné /Dezseny/, Mislai Pálné /Orosháza/, özv. Mizsai Istvánné /Jászberény/, Sz. Nagy Béla /Baktalórándháza/, Nagy János /Zsadány/, Oslakán Flóra /Lökösháza/, Palotai Mihály /Csépa/, Pató Istvánné /Törökszentmiklós/, Pálmai Pál /Veszprém/, Pám László /Budapest/, Pánovics Gyuláné /Győr/, Puplik Andrásné /Tatabánya/, Rahó Béla /Budapest/, Ravai Nagy Elek /Budapest/, Rácz János /Nyiregyháza/, Rebrei Mária /Nyiregyháza/, Reinberger Lajos /Tatabánya/, Rózsa Zoltán /Vásárosnamény/, Szabó József /Székesfehérvár/, Szabó Józsefné /Olcsvaapáti/, Szerec Ferencné /Nagykanizsa/, Szintai Lajos /Budapest/, Szöllőskei József /Nagykanizsa/, Szücs István /Ménfőcsanak/, Timár Mátyás /Endrőd/, Toldi Ferencné /Jánd/, Tóth Andrásné /Vaja/, Tóth Ferenc /Mihályi/, Tóth Sándor /Gádoros/, Valach Mihályné /Endrőd/, Varga Mária /Jászladány/, Velkei Sándor /Jászberény/, özv. Vigh Antalné /Tizsaszentmárton/, Vince Lajos /Kenderes/, Vinnai Mihály /Balsa/. - Nyugodjanak békében!

- . . . -